

TREKK ATTENDE TILTALEN MOT NARVE TRÆDAL

Dei telex-meldingane vi har prenta på side 2, kjem alle frå ulike Nato-øvingar i tida 1971-73. Meldingane er tidlegare gjort kjende i fleire aviser.

Telegramma syner klart at forsvarsmakta øver seg på å slå til mot det dei kallar «ekstremistisk undergraving». Kven er det så som rek-nast for å vera «undergravarar»? – Det er streikande arbeidarar, studentar og lovlege politiske grupperingar.

I sommer blei soldat og hovudtillitsmann Narve Trædal arrestert, mistenkt for å ha gjort kjent to meldingar frå øvinga «Firm Sand» (dei to siste). Etter 3 uker i fengsel, med forbod mot vitjing og brev vedjekk han å ha sent frå seg meldingane, men sa seg ikkje straffskuldig. Om kort tid vil Trædal bli tiltalt etter § 77.I (brot på tenesteplikt) og 69 (brot på plikt om teiing.)

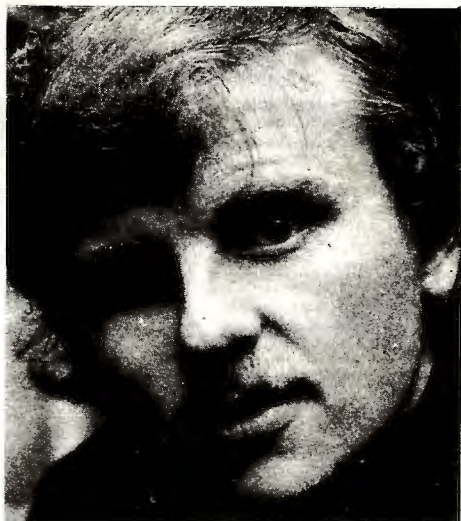
§ 69 gjev frå 1 til 5 år i fengsel, § 77 gjev inntil 6 månader i fengsel.

Vi har spurt Narve kvifor han meinte det var rett å gå til pressa med meldingane:

MELDINGANE MÅTTE UT TIL FOLK!

Eg tykte meldingane var so grove at dei måtte ut. Telegramma stemplar anti-Nato propaganda som undergraving og koplar det saman med anna alvorleg landsvikarverksemd som spionasje og sabotasje.

Kvifor blir slike meldingar sende? Då tele-

grammet frå «Good Heart» blei slått opp i avtjene kom det ein ny instruks frå forsvarsdepartementet som presiserte at namn på politiske grupperingar ikkje skal brukast i øvingsmeldingar. Namn på skular, ulike verksemdar og institusjonar skal heller ikkje nyttast i samband med tenkt femtekolonneaktivitet.

BEVISST POLITIKK FRÅ LEIINGA ELLER FRÅ GRUPPER INNAN FORSVARET?

Truleg er det bevisst politikk frå personar eller grupper innan Forsvaret som vil tvinge sitt syn igjennom trass i instruksar. Slike meldingar har halde fram å kome sjøl etter alt oppstuss med «Good Hart» eller «Strong Express».

Å sende slike meldingar over heile sambandet er effektivt. Det bryt ned respekten for visse politiske syn og grupperingar. Nato-motstandarar blir sett på som ikkje truverdige. Dei som les meldingane (vernepliktige og befal) vil ta standpunkt mot alt som kjem frå dei som er omtala i telegramma. (Forts. side 3)

RETTSAKEN ER BERAMMET 19. DESEMBER

Dette er et meget ugunstig tidspunkt for støtteaktiviteten. La oss derfor få fart i støttearbeidet nå! – Dann lokale støttekomiteer – ta saken opp i fagforeninger o.l. – skriv i avisene – send inn penger og støttevedtak – sett i gang underskriftsaksjoner – og alle andre tenkelige former for støtte!

SJU «FARLEGE» TELEGRAM

«Good Heart» (januar/februar 1971):
nato confidential e-150. exercise good heart.
I intet å melde.

2 int (cl.) suf og fnl grupper agiterte for streik flere steder særlig i trondhjem og namsos. for øyeblikket uro i havneomr og sitdownstreiker ved bedrifter i trondhjem særlig utsatt er trondhjem mek verksted, marienborg jv-verksted marienborg, nth, nlht, agitasjon muligens årsak til svakt oppmøte ved hngr i/r 12. hvavsn 124 melder sjukane, ukvemsord, sneballkasting mot hv-posten. nsb melder svikt i oppmøte blant togpersonalet.

3 politiet i ålesund har arrestert en del personer mistenkt for sabotasje. uvånlig interesse for depoter i ålesund. i molde mislykket forsøk på sprenging av ferjeleie. mange arrestasjoner. exercise exercise exercise exercise

«Strong Express» (september 1972):

1 nato hemmelig. øvelse strong express.
undergraving: en anti-nato demonstrasjon ble arrangert i går kveld i bodø. omtrent 100 personer deltok – de fleste av dem var studenter. demonstrasjonen var ikke tillatt og 12 ble arrestert av politiet. øvelse øvelse øvelse
|
2 nato konfidensielt f-5. øvelse strong express. sep 72.

representant fra komnon var ved skånland kirke som avtalt i ref a. ingen representanter fra ctf ble observert. komnon sikkerhetsavd. er fortsatt interessert i å opprette kontakt og de bes om å antyde sted og tid via telefon distaff ext 563.

angående sivile aktiviteter kan følgende rapporteres: spionasjetrusseleksisterer og uønskede personer er observert i øvelsesområdet.

undergraving er enda ikke observert untatt i mindre grupper opp til syv personer som bærer anti-nato slagord. intet tilfelle av sabotasje er blitt rapportert og truselen er vurdert til å være usannsynlig. og det er absolutt ingen indikasjoner på at terroristgrupper opererer innenfor nordre norge. fysisk sikkerhet for svært viktige personer skulle være tilfredsstillende med normalt vakthold. om spesiell trusel skulle forutsettes så vil de bli varslet umiddelbart.

(komnon: øverstkommanderende for Nord-Norge).

3 hemmelig s-15-72

økn ser ikke bort fra at det før og under øvelse strong express som demonstrasjoner fra uansvarlige norske eller utenlandske personer kan bli foretatt aksjoner for å skade norsk eller alliert materiell

og installasjoner. økn går derfor ut fra at sjefene for alle stasjoner, enheter og staber skjerper vakt-hold og kontroll med de midler som står til rådighet. (økn: øverstkommanderende for Nord-Norge, norsk betegnelse).

«Firm Sand» (mars 1973)

1 begrenset o-1. exercise firm sand.

e-oversikt: ekstremister aktive med anti-nato propaganda i odda og tysseidal. studenter i bergen synes å planlegge demonstrasjoner. orange handelsskip forlot odda 071400z og høyanger 071500z. la-stingen ikke avsluttet før avreise.

forebyggende tiltak mot sabotasje av viktige militære anlegg iverksatt. sabotasje mot kaianlegg i florø.

exercise exercise exercise

2 nato confidential. øc. «firm sand»/nato hemmelig. undergraving: massemøter og demonstrasjoner ved ekstremister i larvik, bodø, tromsø. kommunistiske anti-nato løpesedler delt ut i oslo. intens landsomfattende propagandakampanje til støtte for kommunistisk anti-nato virksomhet. soldater inviteres til å støtte fienden. prioritert.
øvelse øvelse øvelse

3 nato confidential. øv «firm sand» / nato hemmelig spionasje:

1. uidentifisert radiosamband rapportert.

2. sabotasje-liknende aksjoner mot militære installasjoner og forskjellige sivile bedrifter og kommunikasjonsmidler. undergraving:

3. kommunistisk anti-nato løpeseddelkampanje satt i gang over hele landet. slagord: norge ut av nato – nato ut av norge.

4. godt organisert og rolige demonstrasjoner ved ekstremistgrupper utenfor stortinget, den amerikanske ambassaden og natos hovedkvarter. øyeblikkelig tilbaketrekning fra nato krevet. rutine.
øvelse øvelse øvelse

Narve Trædal offentliggjorde melding nr. 2 og 3 fra «Firm Sand».

Telegram 2 og 3 fra «Strong Express» er ikke øvelsestelegrammer fra tenkte situasjoner, men beskriver faktiske forhold. Nato-motstandere blir av forsvarsledelsen definert som undergravere. Da blir heller ikke øvelsestelegrammene så «tenkte» som forsvarsledelsen vil ha dem til å være.

---

1 — FARLEGE FOR KVEN?

Trekk — (Forts. fra side 1)

MAKT MOT POLITISKE MEININGAR?

Enda verre er det om dei som sender slike meldingar verkeleg førebud å bruke våpen og makt mot politiske meiningar, og difor alt no vil syte for å få vernepliktige til å godta noko slikt ved å framstille desse politiske gruppe-ringane som kriminelle og 5. kolonistar.

Dette har lukkast godt i andre Nato-land.

Eg meinte at eg måtte reagere på desse meldingane, reagere på ein slik måte at eg kunne vere trygg på at folkemeininga greip inn og sette stoppar for ein sovoren øvingspolitikk. Difor var det naturleg å gå til pressa. Av dei eg kjende på sambandet, tok samtlege fråstand frå slike meldingar, sjølv om vi har ulikt politisk syn elles.

Reaksjonane hjå forsvarsministrar, presse og blant dei arbeidarar og grupper som tidlegare er nemnde i liknande meldingar, tyder på at eg i min situasjon gjorde det einaste rette.

KVEN ER STRAFFSKULDIG?

Kva syn har du på rettsaka?

Når Forsvarssjefen anmelder kjeldene til lek-kasjane, stiller han seg solidarisk med dei som har forfatta meldingane og innhaldet i dei. Det same har statsadvokaten i Nordland gjort. Der-som eg blir dømt, så blir det slege fast i doms form at soldatar ikkje har lov til å reagere på slike meldingar - at deira teieplikt skal gjelde ting dei er overtydde er rett å seie i frå om, - at dei som forfatta desse meldingane hadde rett til å gjere det dei gjorde.

Bodø Byrett må ta stilling til innhaldet i mel-

dingane. Dersom eg blir frikjend, så har retten sagt frå at meldingar av en slik karakter ikkje kan godtakast i et demokratisk samfunn. At teieplikta ikkje skal vere eit fengsel for soldata-ne og ein garanti for at offiserar kan boltre seg som dei vil utan at nokon kan mukke mot dei; seier Narve til slutt.

Søkelyset på for— svarets virksomhet!

Som uttalelsene fra de to fagforeninge-ne peker på, (baksida) er det nå på tide å rette søkelyset på de kreftene i forsva-ret som står bak øvelsestelegrammene. Det er uholdbart at forsvarsledelsen dekker over de som lagde telegrammene ved å anmelde han som bragte noen av mel-dingene fram for offentligheten.

Vi krever at rettsapparatet må ta for seg denne siden av saken i stedet for å forfølge Trædal. For framtida må Stor-tinget forby øvelser av denne typen og sørge for skikkelig kontroll med Forsva-rets virksomhet.

Vi krever lovforbud mot øvelser som retter seg mot streikende arbeidere, poli-tiske grupperinger og annen lovlig poli-tisk virksomhet!

NARVE TRENGER STØTTE!

Bare en brei slagkraftig opinion kan tvinge Forsvaret til å slutte med den typen øvelser vi har skrevet om her. Byretten i Bodø skal få vite at en dom over Trædal vil være i strid med hva folk mener om Trædals handlemåte. Vi trenger en politisk storm om Trædal-saken som kan sette forsvarsledelsen på plass!

RETTSAKEN VIL KOSTE PENGER!

Vitner som Trædal og hans forsvarer mener er helt nødvendige for rettsaken har ikke fått vitneplikt, (dvs. at Staten betaler reise og opphold). Dette gjelder f.eks. Kleppe og Fostervoll. For å få saken skikkelig belyst, vil det koste Trædal vel 10 000 kr. bare i reise- og oppholdsutgifter for vitnene.

I tillegg kommer så utgiftene til informasjon om saken. Derfor: SAML INN PENGER! LA IKKE ØKONOMIEN HINDRE MULIGHETENE FOR SKIKKELIG SAKSBEHANDLING!

FULL STØTTE TIL TRÆDAL!

Til nå er det kommet støtteuttalelser fra flere fagforeninger, soldater (bl.a. Narves arbeidskamerater på Reitan) og studentorganisasjoner.

Lokale komiteer er opprettet i Bodø, Bergen og Sogndal.

HVEM ER STØTTEKOMITEEN?

Støttekomiteen for Narve Trædal består av AIKs ungdom, Rød Ungdom, Kommunistisk Ungdom og SFs ungdom, samt fire kamerater av Narve Trædal. De fire oppfordret politiske og faglige organisasjoner til å støtte sin felles venn og medsoldat. På et møte den 19/10 ble så komiteen dannet. Støttekomiteen er ansvarlig for denne avisa og arbeider etter følgende retningslinjer:

- Tiltalen mot Narve Trædal må trekkes tilbake!
- Rettsaken må sikres økonomisk!
- Rett søkelyset mot Forsvarets ulovlige øvelsesvirksomhet.

Vi oppfordrer andre organisasjoner til å slutte seg til støttekomiteen og at det opprettes lokale støttekomiteer på samme grunnlag.

SOLDATER I BRIG. NORD

Fra soldathold: «Vårt krav er at norske soldater aldri skal settes inn mot det norske folket. Vi vil samtidig uttale vår solidaritet med den soldat som offentliggjorde telexmeldingene og som seinere er blitt arrestert og tiltalt for dette. Vi avviser forsøkene på å skyve oppmerksomheten over på det formelle lovbrudd han måtte begå for å bringe meldingene fram for offentligheten».

(I en uttalelse fra tillitsmennene i Brigaden i Nord-Norge.)

KJEMISK I HORDALAND/ROGALAND:

I en resolusjon fra Odda Faglige Sam.org. og fellesstyret for Norsk kjemisk' avdeling i Hordaland / Rogaland står det m.a.:

«Vi anser slike øvelser for å være kriminelle. Retten til agitasjon, demonstrasjoner og streiker er en demokratisk rett. Norske soldater skal ikke brukes mot fagbevegelsen, studentene eller andre deler av folket.

STØTTE FRA TRONDHEIM

Trondheim Faglige Samorganisasjon v/styret har bl.a. uttalt:

«Vi vil peke på at vi som tidligere mener at den form for militærøvelser som vi her har fått et skrekkelig eksempel på bare kan karakteriseres som kriminell, med andre ord i strid med gjeldende instruks.

Det er gledelig at det finnes våkne soldater, som er villige til å ta konsekvensen av sitt syn og lar allmenheten få kjennskap til det nedrige spillet som offiserer setter i gang i den tro at offentligheten ikke skal få kjennskap til hva som egentlig skjer.

Det er hårreisende at vårt forsvaret leker krig med fagorganiserte som fiender og motstandere».

I følge forsvarsminister Kleppe er da også disse øvelsene i strid med gjeldende instruks.

Narve Trædal gjorde derfor bare sin demokratiske plikt da han offentliggjorde telexmeldingene. Vi krever at tiltalen mot ham fratras og at søkelyset i stedet rettes mot forsvarets egen kriminelle virksomhet.»

STØTTEKOMITEEN FOR NARVE TRÆDAL

v/Frode Mannsåker - 7 B 355, Studentbyen på Kringsjå, Oslo 8 - Postgiro 2 22 14 64
- Kontor Rom 346, SV-bygget, Universitetet, Blindern - Tlf. 46 68 00 l. 8327 - Kontortid 15.00-17.00.

Trykk i A/S All-Trykk